GAZETA KRAKOWSKA

Nro 39.

Z KRAKOWA DNIA 14. MAIA 1815 Roku W NIEDZIELE.

Z Warszawy d. 6 Maia.

Zagaienie Posiedzenia publicznego Towarzystwa Królewskiego Przyiacioł Nauk dnia 2 Maia 1815 przez JW. Stanisława Staszica Radcę Stanu, Prezesa tegoż Towarzystwa.

Posiedzenie dzisieysze iest razem obchodem rocznicy dobrodzieystw naszemu zgromadzeniu przez N. Frederyka Augusta wyświadczonych. Ten Miłościwy Monarcha w pierwszym roku panowania swego użyteczność naszego Instytutu uznał, ustawy iego zatwierdził, tytułem Towarzystwa Królewskiego zaszczycił, i Dyplomatem ustalił. Tey dobroczynności pamięć przeymuie nas nayżywszą wdzięcznością i głębokiem uszanowaniem.

Obydwa wydziały ciągle w tem półroczu postępowały w przedsięwziętych pracach. W wydziale nauk, Senator Woiewoda Dyrektor publiczney Edukacyi, Mąż z swych nauk, z swych cnot obywatelskich, powszechnie w narodzie poważany, a szczególniey w naszem Towarzystwie szanowny Stanisław Potocki, dla przysposobienia w oyczystym ięzyku dzieła, obeymuiącego wszystkie części literatury, wziął na siebie część o wymowie. Nad tey wygotowaniem pracował, i na posiedzeniach wydziału nauk czytał. Tenże dla ułatwienia prędszego wydrukowania opisu medalow Polskich, własnym kosztem wygotowane ryciny, do tego dzieła potrzebne, Towarzystwu oddał.

Rownie świetnego w narodzie Polskim imienia, a naszego Towarzystwa członek, Jan Tarnowski, wypracował do historyi narodu znaczną część dziełow panowania Henryka Walezego; tych opisanie na posiedzeniach wydziału czytał.

Oddaiac należną część członkowi naszemu szanowney pamięci Joachimowi Chreptowiczowi, w tymże wydziale nauk wypracował iego życia i dzieł pochwałę Kollega Prałat Bohusz. Ta dziś czytaną będzie.

Towarzystwo odebrało w tym roku od rożnych kraiowych i zagranicznych uczonych rozprawy o chorobie włosow, kołtunem zwaney. Pisma te w wydziale umieiętności roztrząsanemi były. W tymże przedmiocie Kollega Doktor Wolff wy-

gotował rozprawę. Obeymuie ona pewne niezaprzeczone zasady, i podaie razem przez pisarza nowe nad tą chorobą poczynione spostrzeżenia, wzywaiąc kraiowych i zagranicznych Lekarzy, by na nie swoie uwagi zwrocili, i w tey mierze własne czynili doświadczenia.

Tenże wydział umieiętności po rozmaitych doświadczeniach przekonał się, że areemetr iest narzędziem w cale niezdolnem do oznaczenia dobroci czyli tęgości piwa.

Tenże wydział zastanawiał się nad sposobami ulepszenia garbarniczey sztuki; szczególniey nad rośliną sumak, tak w garbarnictwie użyteczną. Uwagi te, w odpowiedzi na zapytania Towarzystwa przesłane, udzielił zacnemu Liberze, nieżałuiącemu pracy i kosztow, końcem wydoskonalenia w kraiu tey tak użyteczney sztuki w swych fabrykach w Krakowie i w Tarnowie założonych.

Kollega Jan Krystyan Hoffman Professor Technologii w szkole prawa i administracyi, w teyże rzeczy o garbarnictwie wypracował rozprawę wykazuiącą, iakby to, co w dawnym sposobie garbowania było dobrem, mogło bydź z tem połączone, co w wynalazkach Segina iest użyteczne. Tym środkiem wskazuie sztuce garbarnictwa do dalszego udoskonalenia się postęp. Ta rozprawa dziś publiczności udzieloną będzie.

Doktor Medycyny Adam Rudnicki, autor ważney rozprawy o księgosuszy, przesłał do Towarzystwa własne swe dzieło w rękopiśmie pod napisem: o przyczynach chorób i częstego pomoru bydła w Polsce, tudzież o sposobie ochronienia go od takowych wypadkow. Dzieło to było rozważane przez deputacyą w wydziale umieiętności. Usiłowaniom i pracy autora oddano pochwały, a uwagi przez deputacyą uczynione temuż udzielonemi zostały.

Były Inspektor Dóbr i Lasow Narodowych Józef Marciszewski, znany iuż publiczności z wydanych przez niego dokładnych wzorow reiestrow gospodarskich, podał świeżo Towarzystwu przez siebie wygotowany rękopism pod napisem: " Zasady do ocenienia dóbr ziemskich nieruchomych. Powodem pisarzowi do ułożenia niniejszego pisma stał się Dekret Królewski w tomie trzecim dziennikow umieszczony, wskazuiący potrzebę wydania osobnem urządzeniem pewnych stałych zasad do ocenienia dóbr ziemskich nieruchomych. W tym zamiarze ułożone dzieło mogłoby do praktycznego zastosowania w pracach administracyynych służyć z użytkiem. Jest zbiorem prawideł praktycznych, doświadczeniem i użytecznością w kraiu naszym zaprowadzonych.

W temże półroczu zacni współrodacy, popieraiący nasz zamiar, przesłali do Bibliioteki, i do składu historyi naturalney następuiące dary.

Podsędek Powiatu Orłowskiego Hipolit Gawarecki wypracowaną przez siebie rozprawę o poprawie własney czyli konieczney obrony.

Professor Botaniki w szkole lekarskiey Kollega Frederyk Hoffman własne dzieło. Naukę o roślinach podług Wildenowa.

Rektor Szkół Departamentowych Warszawskich Kollega Linde szosty tom swego Słownika.

Rektor szkół Departamentowych Pi-

iarskich Warszawskich X. Sawicki ułożony przez siebie Rys chronologiczny historyi powszechney.

Professor Gimnazyum Krzemienieckiego Oldakowski przesłał szesnaście rozmaitych rozpraw i mow w temże Gimnazyum czytanych.

Trybunału cywilnego Depart. Warszawskiego Patron Nowicki oddał dzieło Rhuliera w ięzyku Francuzkim: Historya anarchiy w Polsce.

Doktor Medycyny Professor anatomii w szkole lekarskiey Kollega Franciszek Brandt własne dzieło Splanchnologia.

Professor historyi w Uniwersytecie Wileńskim Kollega Lelewel, Batrachyomachią Homera.

Prałat Wileński Bogusławski własne dzieło życia sławnych Polakow; rozprawę *Coniungendis cum nobilitate litaris*, i rozprawę o nauce Swiętey Teologii.

Jenerał dywizyi Xże Antoni Sułkowski, przepisy powinności, porządku i karności dla woyska Polskiego.

Doktor Medycyny Lucy rozprawę o powietrzu w ięzyku Łacińskim.

Doktor Medycyny Tomorowicz, ustawy dla wydziału lekarskiego w Towarzystwie dobroczynności.

Doktor Medycyny Gadowski przesłał kilka rozmaitych dzieł w ięzyku francuzkim: *Dissertation sur les effets d'un remède proposé pour le traitement de la goutte par Hallé. Observation sur la théorie de la vie par Nicolas Cendria.* Powinności Chrześcian względem Boga, siebie samego, i bliźniego w ięzyku Czeskim, i własne swoie dzieło *sur la Plique.*

Kollega X. Bystrzycki Professor fizyki w Szkole Dep. Piiarskiey Warszawskiey oddał kilka różnych dzieł: *Philosophiae naturalis principia Mathemat: aut. Newton.* Wszystkie dzieła Hugena, dzieła Mariota. *Musschembroek tentamina experimentorum naturalium captorum in Academia del Cimento.*

Kollega Maiewski złożył rękopisma po Janie Tomaszu Zebro.

Radca Depart. Radomskiego Jan Łempicki, rękopism obeymuiący zaburzenia kraiowe od roku 1715 do roku 1718, i dziennik nieszczęsney pamięci Seymu pod laską Ledochowskiego.

Do zbioru historyi naturalney oddał Kollega Wolff nadzwyczayney wielkości Róg, znaleziony w rzece Wkra, w okolicach wsi Szumlina, trzy mile od Zakroczymia.

Prefekt Depart. Warszawskiego uczynił dar do tegoż zbioru ogromney głowy iakiegoś dziś niekraiowego zwierza, w iego Depart. w Powiecie Stanisławowskim wydobytey, pod miastem Kamieńczyk, z rzeki Buga. Deputacyą w wydziale umieiętności w następney treści o tey głowie zdała sprawę.

Nie dostaie tey głowie szczęki dolney; długości ma łokieć ieden i cali ośm, biorąc od końca kości nosowych, aż do końca kości tyłu głowy; szerokości ma cali trzynaście, mierząc od wyrostka iarzmowego kości skroniowey z iedney strony ku drugiey; wysokości cali ośm, biorąc od podniebienia aż do sklepienia kości czołowey.

Nadto, budowa tey głowy ma następuiące szczególności:

1wsza. Kości nosowe zachodzą bardzo nad kośćmi szczękowemi górnemi ku przodowi, i tworzą nieiako dach.

2ga. Kość klinowata nie łączy się z kośćmi ciemieniowemi.

3cia. Kość czołowa nie tworzy sklepień wydrążeń oczowych.

4ta. Kość tyłu głowy iest tak ułożoną, że w związku z kośćmi ciemiennemi robi kant.

5ta. Wydrążenia nosowe są nader obszerne.

6ta. Wydrążenia oczowe nie maią brzegu górnego ani sklepień.

7ma. Szpary oczowey dolney niedostaie, a szpara oczowa gorna łączy się z otworem wzrokowym.

8ma. Zębow przerzynaiących ani kątnych nie ma.

9ta. Zębow trzonowych znayduiących się ieszcze w szczęce iest trzy, innych zębow trzonowych wypadłych widać mieysca, lecz te są znacznie popsute, przecież można dochodzić, że ich do siedmiu w każdey kości szczękowey gorney bydź mogło; zęby te maią brzegi zagięte w kształcie półxiężyca.

Z wymienionych znamion, stosuiąc się do Anatomii porownawczey P. Cuvier, naywięcey iest podobieństwa, że to iest głowa nosorożca. A że nie dostaie zębow przerzynaiących, możnaby wnosić, że pochodzi od nosorożca jednorożnego. Tudzież porownywano oraz szczękę dolną wykopaną przed dwiema laty pod temże miastem Kamieńczykiem w samych widłach uyścia Liwca do Buga. W tem porownaniu, z kształtu zębow i z wyrostka koronowego, rownież ukazywać zdaie się, że i ta szczeka dolna należy do nosorożca.

Dla pewnieyszego oznaczenia gatunku zwierza z tey głowy, wzywa Towarzystwo obywateli tey okolicy bliższych szczególniey mieszkańcow i Burmistrza Kamienczyka miasta, za którego staranością ninieysza głowa tu się dostała, aby podobne nieznaiome kości, zęby, rogi w ziemi znalezione do zgromadzenia naszego przesyłać chcieli.

(*Dalszy ciąg potem.*)

Z Wiednia d. 6 Maia.

Na ukończeniu druku dzisieyszey gazety (wyraża gazeta Dworska) odebraliśmy z Włoch doniesienie, że Król Joachim tak nagle cofał się daley z Rimini, gdzie rozumiano, iż się zatrzyma, że d. 27 Kwietnia głowną swoią kwaterę miał iuż w Percaro. Feldm. por. Hr. Neipperg przybył d. 28 do Cattolica, a straże iego stały przed Percaro.

Przednia straż Feldm. por. Barona Bianchi weszła d. 27 do Foligno. Podczas codziennych utarczek z tylną strażą nieprzyiacielskich woysk codziennie pomnaża się liczba zbiegow i jeńcow. Lud przyymuie wszędzie nasze woysko iako oswobodzicieli i z okrzykami radości.

Z Londynu d. 25 Kwietnia.

D. 19 b. m. przybyła Xżna Angouleme na okręcie Vanderer z Bordeaux do Plimutu, gdzie powitano ią 21 wystrzałami z dział. Poźniey ziechała wielkomyślna ta Xżna do Londynu i wysiadła do Francuzkiego ambassadora, Marg. de Chatre. Onegday odwiedził ią Xże Rejent i dwie godziny z nią rozmawiał.

Z Malty donoszą, iż przybyła tam na końcu Stycznia rzekoma Hrabina Rohan, i starała się o pożyczenie pieniędzy. Gdy znaydowała w tem trudnosc, Gubernator, Jenerał Maitland, wygodził iey na pudełko dyamentow 1500 f. szt. Nakoniec okazało się, iż rzekoma Hna przybyła z

wyspy Elby i była wysłańcem Bonapartego. Dyamenty posłane zostały do Anglii i wartaią przeszło pół milliona f. szt.

W przeszłym tygodniu posłano ztąd znowu do Niderlandow półtora mill. karabinowych ładunkow. Dla artyleryi zakupią ieszcze 6000 koni.

Pogłoska iakoby korpus Hiszpańskiego woyska do Sycylii wysiadł, iest ieszcze zawcześna.

Podług pism naszych zapewne Fouché w Paryżu wynaydzie wkrotce rzekomy spisek, dla ożywienia stygnącego zapału stronnikow Bonapartego.

Królewicz Xże Jorku wydał okólnik, ażeby przeznaczone korpusy na stały ląd, były w gotowości do drogi.

Jenerał Miranda został podług naszych pism w Kadyxie na uduszenie skazany, i wyrok ten zaraz uskuteczniono za pomocą żelazney machiny. Jenerał ten powrocił z Ameryki, gdzie naraził się rządowi Hiszpańskiemu.

D. 20 b. m. Austryacki ambassador, Hr. Merveldt, oddał Xciu Rejentowi patent na feldmarszałka w Ces. Austryackiem woysku.

Baron Fagel przybrał tu teraz znaczenie ambassadora Króla Niderlandow.

Wiele woysk, które do Belgii popłynęły, a dawniey na półwyspiu Hiszpańskiem woiowały, otrzymały pozwolenie umieszczenia na swoich chorągwiach napisu: Półwyspie.

Polowy ekwipaż Xcia Wellingtona z wszystkiemi podwodowemi końmi odpłynął ztąd do Ostendy.

Z niebieskiey gwardyi Królewskiey popłynie także 6 kompaniy na stały ląd.

Podług dziennika *Times* woyna przeciw Bonapartemu rozpocznie się na początku Maia.

W Falmut zbieraią przewozowe statki, dla przewiezienia z Portugalii do Belgii 10,000 Portugalskiego woyska.

P. Seze, znany z mężney obrony Ludwika XVI, który mianowany był przez Króla prezesem trybunału kassacyynego w Paryżu, przybył do Anglii.

Lord Grey zapowiedział w wyższey izbie, iż w d. 1 Maia wniesie rzecz o Genui, Neapolu, &c. Margr. Wellesley (brat Xcia Wellingtona) oświadczył, iż toż samo uczyni. Potem zapytał się Lord Grey czyli w wybuchłey między Austryą i Neapolem woynie honor Anglii nie iest narażony, i w iakich zostaie Angliia stosunkach z Neapolem? Hrabia Liwerpool odpowiedział, iż między Austryą i panuiącą w Neapolu osobą zaszła formalna umowa, ale dowodzący naowczas we Włoszech Angielski officer (Lord Bentink) zawarł tylko zawieszenie oręża. Więcey w tey chwili powiedzieć nie może; zapewnia atoli, iż gdy czas wyiaśnienia nadeydzie, każdy przekona się, że honor i wierność Anglii bynaymniey naruszone nie były.

W niższey izbie wszczęły się d. 21 żywe spory względem traktatu Wiedeńskiego. P. Whitbread powątpiewał o takowym traktacie i żądał wyiaśnienia, nakoniec wniosł, aby izba dotąd nie uchwalała żadnych posiłkowych pieniędzy, poki wprzod nie będzie rzecz rozwiązana, czyli będzie woyna lub pokoy. — Lord Castlereagh przyznał rzeczywistość traktatu pod d. 25 Marca zawartego, który pisma publiczne nie rzetelnie ogłosiły; zresztą nie iest ieszcze ten traktat od wszystkich Mo-

carstw zatwierdzony, a zatem nie może bydź celem obrad izby. Nakoniec przyrzekł złożyć go w oryginale, co na żądanie P. Whidbread d. 24 nastąpiło. Po okazaniu onego dodał Lord Castlereagh, iż chociaż nie iest ieszcze zatwierdzony, iest wszelako dla wszystkich stron obowiązuiącym. Daley oświadczył tenże Lord, iż Kongress Wiedeński proponował niektóre układy względem Maryi Ludwiki i iey syna, ale o wywiezieniu Bonapartego na wyspę S. Heleny lub S. Łucyi nie było wzmianki. — Izba uchwaliła znowu d. 24 dla Francuzkich emigrantow 600,000 f. szt. z których 1600 wrociło niedawno do Anglii.

Z Parmy d. 14 Kwietnia.

Przybyły tu d. 12 b. m. Minister stanu Hr. Magawly Cerati di Carly wydał zaraz dwa obwieszczenia. Pierwsze wyraża między innemi: — "Cesarzowa Marya Ludwika, Arcy Xżna Austryacka, Xżna Parmy, Placencyi i Gwastali, czyniemy wszystkim poddanym i mieszkańcom naszych kraiow wiadomo, iż nie mogąc się dla teraźnieyszych okoliczności udać do naszych kraiow, uprosiliśmy Nayiaśnieyszego i nayukochańszego naszego Oyca, Cesarza i Króla, aby temi kraiami tymczasowo zarządzał. — Działo się w Cesarskim zamku Schönbrun pod Wiedniem d. 31 Marca 1815.

(Podp.) *Marya Ludwika.*

Drugie obwieszczenie, którem Cesarz przyiął tymczasowy rząd, wydane iest w Wiedniu d. 2 Kwietnia 1815 z podpisem Cesarza Franciszka.

Gazety Wiedeńska, Berlińska i Hamburska zawieraią następuiące z Francyi aż do d. 25 Kwietnia wiadomości:

Podług doniesień z Paryża, Bonaparte ma wkrotce na granice wyiechać, i na czas swoiey niebytności tymczasowy rząd ustanowić.

Podług Monitora Xże Angouleme odpłynął z swoim orszakiem d. 15 Kwietnia z Cette na naiętym Szwedzkim statku, i obowiązał się więcey do Francyi nie powrocić; nie zbliżać się o 60 mil Francuzkich; nie należeć do żadnych we Francyi związkow i wyrobić u Króla Ludwika zwrot dyamentow koronnych.

Marszałek Ney przybył znowu do Paryża, rownie iak Massena z Tulonu.

P. Riviere (przyiaciel Moreau) i inni Naczelnicy, którzy w południowey Francyi przychylnemi Królowi dowodzili, odpłynęli z Francyi.

Pocztowe statki odchodzą i przychodzą iak dawniey z Kale do Dowru. Anglicy nie zabieraią Francuzkich okrętow; podbrzeżna żegluga i połow ryb odbywaią się bez przeszkody. Monitor ogłosił okólnik Ministra policyi do prefektów, podług którego Anglicy i inni cudzoziemcy, którzy w interessach handlowych chcą się na iarmark do Caen udać, maią bydź bez przeszkody do portow wpuszczanemi i do dalszey podroży paszportami opatrzonemi.

" Straże nasze (mowią pisma Francuzkie) i Angielskie nad Lys (na granicy Belgii obok Lill) schodzą się codziennie i piią razem. Ażeby zaś nie naruszyli zakazu przestąpienia granic, postawiły stoł na środku granicy, około którego na swoiey stronie siadaią naprzeciwko siebie żołnierze. Ponieważ Francuzi nie umieią po Angielsku, a Anglicy po Francuzku, rozmawiaią się zatem Hiszpańskim ięzykiem. Potrzeba się więc było bić na południu, ażeby się na północy rozmowić."

Na dobra Marszałka Berthiera włożony był sekwestr, ale zdięty znowu został, ponieważ, iak mowią, iego małżonka powraca z dziećmi do Francyi.

Monitor pod d. 18 donosi, iż Jenerał Grouchy mianowany iest Marszałkiem, a Marszałkowie polni Lasalcette i Chabert Jenerałami porucznikami, których Bonaparte, rownie iak Laborde, Darricau, Gilly, Pire i Corbineau postępowanie przez Ministra woyny pochwalił.

Marszałek Suchet zniosł oblężenie Tulonu.

Znany z śmiałych pism swoich za Królem przeciw Bonanartemu, Beniamin de Constant, z którym Bonaparte kilkokrotnie rozmawiał i względem konstytucyi rady wzywał, mianowany został aktualnym radcą stanu w wydziale wewnętrznym.

Ienerał Vandamme dowodzić ma korpusem w okolicy Ardennow (naprzeciwko Luxemburga). Dywizya Jen. Bachelli stoi w Walenciennie; dywizya Jen. Lamarque w Quesnoy; JJ. Lesol, Dufour i St. Alphons dowodzą w okolicach Cambrai i Douay licznemi korpusami; JJ. Colbert i Demanget znayduią się w Landrecy.

Od 1go Maia zaczną w Paryżu 3 nowe dzienniki wychodzić, Aristarcha, Niepodległy i Patryota 1789. Wydawcą ostatniego iest znany Mehée de la Touche.

Wielu prefektow i urzędnikow używaią znowu w swoich odezwach tytułu obywatela. W wielu mieyscach widzieć się dały czerwone Jakobińskie czapki, ale zabroniła ich policya.

Wszystkie prawie wydatki ze skarbu są na woysko; w części tylko zaspokoiono wierzycieli skarbowych.

Podług pism Paryzkich przybyło wiele Anglikow do tego miasta; zapewne dla pokończenia swoich interessow.

Monitor zawiera następuiący list z Marsylii pod d. 15 Kwietnia: " Jenerał porucznik Grouchy wszedł do naszego miasta. Spokoyność powraca, a duch publiczny ulepsza się w miarę, iak ci, którzy dali się uwieść, przestaią się obawiać. Kompaniie Królewskich ochotnikow rozeszły się. Zapowiadaią nam tu przybycie Hr. Roederer. Jutro ziedzie tu Xże Esslingi z Tulonu. Prefekt nasz Hr. Frochot spodziewany tu także iest wkrotce; iego przybycie przywroci w wszystkich częściach administracyi porządek. „

Nowa konstytucya wyszła iuż z druku, i będzie ludowi do przyięcia podana. Xięga podpisow będzie przez 10 dni otwarta, a w przeciągu 25 dni muszą te xięgi bydź odesłane. Siła lądowa i morska uczyni to w przeciągu dni 10. Przyięcie i xięgi złożone zostaną w zgromadzeniu Maiowem, które zwołane iest na 26 Maia.

Od Menu d 30 Kwietnia.

Officerowie woyska W. Xcia Badeńskiego protestowali się w wielu publicznych pismach przeciw umieszczonemu w dzienniku Reńskim i dzienniku Paryzkim obwinieniu o niewierność względem swoiego Xcia i wyznaczyli 100 luidorow nagrody, ktoby im wskazał autora tego obwinienia.

Nie ma podobieństwa, ażeby zprzymierzone Mocarstwa poiednały się z Bonapartem. Jego uwagi nad oświadczeniem przeciw niemu pod d. 13 Marca nie potrafią naypłyciey rzeczy biorącego odurzyć. Gdyby oświadczenie swoie, iż nie chce przerywać spokoyności świata poparł był iakowem zaręczeniem; *gdyby* a.

p. ofiarował był w zakład pokoiu twierdze Hüningen, Nowy Brysak, Strazburg i Landau, widzianoby przynaymniey chęć iego, ale tak nikt iego obietnicom nie wierzy.

Na granicy Francuzkiey wielkie iest zaiątrzenie przeciw Szwaycarom; nikt nie śmie się tam pokazać. Niedawno rzeznik z Bazylei, który chciał bydło kupować w Alzacyi, był okrutnie od chłopow zbity i chcieli go na drzewie obwięsić, gdyby przez trzech przechodzących żołnierzy, których w ięzyku Francuzkiem o ratunek wezwał, z rąk ich wyrwany nie został.

Znany Felix Desportes przyiechał z zlęceniem od Bonapartego do seymu Szwaycarskiego do Bazylei; lecz nie pozwolono mu bez odebrania w tey mierze z Zurich rozkazu daley iechać.

Od Renu piszą, iż poznano i pochwycono wielu szpiegow Bonapartego. Niektórzy mieli nawet bezczelność użyć Pruskich mundurow i orderow; przy niektórych znaleziono odezwy i cyfry. Lecz zapobieżono iuż temu szpiegowstwu.

Do Kassel powrocił Hr. Malsburg, znakomity urzędnik stanu w byłem królestwie Westfalskiem, który iak mowia, bawił dotąd przy Hieronimie Bonapartem, i odebrał pozwolenie od Elektora Jmć bawienia w tey stolicy. — P. Le Camus, dawniey Hr. Furstenstein i minister byłego Króla Westfalskiego, przybył niedawno do Nörten, pod Gettingą. Przybył, iak mowiono, prosto z Paryża, i miał tyle bezczelności, iż pod czas odwjedzin w Gettindzę przekazywał się z tabakierą z wizerunkiem Napoleona. Lecz iak się spodziewać należało taki go los spotkał; rząd Królewski kazał go aresztować i papiery iego zabrał.

Arcy Xże Karol odwiedził d. 25 Xcia Nassau Weilburg i dwa dni u niego bawił.

N. Król Pruski mianował swoiego Jenerała porucznika, Xcia Ludwika Hessen-Homburg gubernatorem twierdzy Luxemburga, dołączaiąc do tego mianowania pod d. 15 Kwietnia list w uprzeymych wyrazach.

W kraiu Badeńskim zabroniony iest wszelki związek z Francyą pod karą 50 talarow.

Pierwsza kolumna 4go Austryackiego korpusu pod Jenerałem Artyleryi Hr. Colloredo, przybyła d. 21 do Ulmu.

Z Tryestu wyszły także Austryackie woyska, dla działania w tyle Miurata.

Z Frankfortu d. 26 Kwietnia.

Wczoray Baron Binder de Kriegelstein przeiechał tedy iako Austryacki poseł do Hagi.

Hr. Saski Jenerał l'Estoq przeiechał tędy z Drezna do Moguncyi.

Arcy Xże Karol odwiedził d. 23 Dwor Darmstatski.

Z Weymaru d. 21 Kwietnia.

Xże nasz przybrał tytuł Wielkiego Xcia o czem iutro ogłoszony zostanie patent. Kraie iego będą znacznie powiększone. Codziennie iest tu z Wiednia oczekiwany, gdzie na radzie Monarchow okazał się z godną iego przodkow powagą.

Z Wrocławia d. 30 Kwietnia.

Wczoray w wieczor o godzinie 8 przybył tu Ces. Rossyyski Feldmarszałek Hr. Barclay de Tolly z Warszawy. Dziś oddały mu władze rządowe swoie uszanowanie. Jenerał Baron Sacken wyieżdża ztąd do Drezna.

DODATEK DO Nro 39. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 MAIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 9 Maia.

W dniu 7mym b. m. ogłosiliśmy przez nadzwyczayny dodatek, następuiącą wiadomość, przywiezioną z Wiednia przez JW. Hrabiego Ożarowskiego, Jenerała Adjutanta Nayiaśnieyszego Cesarza wszech Rossyy:

Odebrawszy na dniu dzisieyszym list własnoręczny N. Cesarza wszech Rossyy, i upoważniony donieść moim współziomkom o tem, co list ten w sobie zawiera, spieszę się podać go do wiadomości publiczney, pewnym będąc, iż tak szczęśliwe losu naszego rozstrzygnienie, zdolnem będzie pocieszyć cierpienia, i ukoić troski prawych synow oyczyzny, a razem wzbudzić uczucia wdzięczności dla Mocarza, któremu byt nasz winniśmy, i po którego wspaniałym myślenia sposobie, oycowskiego panowania spodziewać się możemy. — Dan w Warszawie d. 6 Maia 1815.

Ostrowski, Prezes Senatu.

Oto iest co do słowa list J. C. Mości.

Monsieur le Président du Sénat, Comte Ostrowski,

C'est avec une satisfaction particuliere que je vous annonce, que le sort de votre patrie vient enfin d'être fixé par l'accord de toutes les Puissances réunies en Congrés.

En prenant le titre de Roi de Pologne, j'ai voulu satisfaire aux voeux de la Nation. Le Royaume de Pologne sera uni à l'Empire de Russie par les liens de sa propre Constitution, sur laquelle je desire de fonder le bonheur du pays.

Si le grand intérêt du repos général n'a pas permis que tous les Polonais fussent réunis sous le même scéptre, je me suis efforcé du moins d'adoucir, autant que possible les rigueurs de leur obtenir par tout la jouissance paisible de leur nationalité.

Avant que les formalités qui restent à remplir, permettent de publier d'une maniére circonstanciée tous les points concernant l'arrangement definitif des affaires de

Mości Prezesie Senatu, Hrabio Ostrowski.

Z szczególnieyszem ukontentowaniem donoszę WPanu, że los iego oyczyzny nakoniec ustalonym został za zgodą wszystkich Mocarstw na Kongressie zgromadzonych.

Biorąc tytuł Króla Polskiego, chciałem zadosyć uczynić życzeniom narodu. Królestwo Polskie połączone będzie z Cesarstwem Rossyyskiem węzłem właściwey sobie Konstytucyi, na którey pragnę ugruntować szczęśliwość kraiu. Jeżeli wielki powod spokoyności powszechney nie dozwolił, aby wszyscy Polacy pod iednem połączeni zostali berłem, przynaymniey wszystkie na to obróciłem usiłowania, aby im osłodzić ile możności przykrość takowego pomiędzy niemi rozłączenia, i aby otrzymać dla nich wszędzie spokoyne używanie właściwey im narodowości.

Nim rozmaite do dopełnienia ieszcze pozostaiące formalności dozwolą ogłosić wsposobie dokładnieyszym wszystkie punkta tyczące się ostatecznego układu spraw

Pologne, j'ai voulu qu'en substance vous en soyez le prémiér informé de ma part, et je vous autorise d'instruire du contenu de la prêsente vos compatriotes.

Recevez l'assurance de mon estime sincére.

Vienne le $\frac{13}{25}$ Avril 1815.

ALEXANDRE.

Polski, chciałem, abyś WPan pierwszy o tem w treści uwiadomionym odemnie został, i upoważniam WPana do uwiadomienia swoich współrodakow o tem, co list ninieyszy zawiera

Przyymiy WPan zapewnienie szczerego moiego szacunku.

Dan w Wiedniu d. $\frac{13}{25}$ Kwietnia 1815.

ALEXANDER

Z Bruxelli d. 27 *Kwietnia.*

Margrabina Anspachska udaiąca się do Anglii, stawiona była d. 23 b. m. przed Ludwikiem XVIII. w Gandawie.

Przybył tu były Senator Jenerał Bernonville, który Lyońskim wyrokiem od Bonapartego na wygnanie skazany został.

Pomyślne doniesienia z Włoch, które tuteyszy Angielski poseł odebrał, sprawiły tu miłe wrażenie.

N. Król nasz i Xże Wellington poiechali do Nivelles, gdzie znayduie się głowna kwatera odwodowego woyska.

Do Ostendy przybyło znowu 200 przewozowych statkow, na których znaydować się także ma część woysk Królewskich z południowey Francyi.

Ciągle przechodzą przez nasze miasto piękne Hanowerskie woyska.

W Hollandyi bardzo się papiery rządowe podniosły.

W Paryżu zachodzi, podług pism naszych, wielkie nieukontentowanie z powodu nowey przez Bonapartego zrobioney konstytucyi.

Wczoray w wieczor powrocił tu J. K. Mość z obiaszczki woyska.

Pod Paryżem na wzgorkach Montmartre zakładaią szańce.

Od Renu d. 25 Kwietnia.

Głowna kwatera dywizyi Bawarskiey Jenerała Delamotte przeniosła się d. 21 b. m. z Worms do Spiry. Część Bawarskiego woyska zaięła liniią nad Queich.

Kr. Pruski Jenerał Dobschütz przybył wczoray w wieczor do Akwisgranu, a dziś odiechał do Leodyum do Xcia Blüchera, zkąd w krotce powroci. Głowna kwatera Jenerała Thielemann, dowodzącego 3cim korpusem Pruskim, założona będzie w Trewirze.

DONIESIENIA.

Prezydent Municypalności Miasta W. H. Krakowa, podaię do Publiczney wiadomości, iż licytacya na zadzierżawienie propinacyi Dominikalney, na czas od 1go Czerwca r. b. do ostatniego Maia 1816 r. w dobrach mieyskich Dąbie z przyległościami, iako to:

1mo. Karczmy z gruntem na Wodkach, Słomnika zwaney wraz z browarkiem w Dąbiu w rekwizyta zaopatrzonym, którey cena fiskalną iest złp. 1900.

2do. Karczmy na Piaskach z ogrodem, którey cena fiskalna iest złp. 1700.

3tio. Wyszynk i wyrabianie trunkow, na Grzegorzkach, cena fiskalna złp. 1200. Odbywać się będzie dnia 22 Maia r. b. o godzinie 10 z rana, w kancelaryi Ekonomii mieyskiey, w kamienicy Nr 245 przy ulicy Brackiey. Każden licytant ma bydź zaopatrzonym w vadium półroczną ratą, ceny fiskalney wynoszące. Dalsze warunki licytacyi każden w Biórze Kommissyi Ekonomiczney przeyzreć może. W Krakowie dnia 7 Maia 1815.

Zarzecki. Kozdreyski, Sek.

Komornik Trybunału Cyw. pierwszey Instancyi Dep. Krakowskiego, uwiadomia, iż dnia 17 Maia r. b. 1815 i następnych dni, w godzinach zwyczaynych, w domu pod

Nr. 335 w Rynku miasta Krakowa stoiącym, sprzedane będą przez publiczną licytacyą za gotową srebrną monetę, effekta, iako to: porcellana i faiads, szkła stołowe rożnego gatunku, bielizna stołowa Hollenderska, naczynia kuchenne i inne, miedziane, mosiężne, cynowe blaszane, żelażne, i drewniane, szory, chomenta, skora Niedzwiedzia, warsztaty stolarskie z niektóremi rekwizytami, wozy kowane, puzdra z flaszkami, pudełka, stolik, szafa, szprzęty rożne gospodarskie, i t. d. Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. W Krakowie d. 13 Maia 1815.

Jan Nepomucen Frenki, Komornik T. C. P. I. D. K.

Prezes Trybunału Handlowego Departamentow Krakowskiego i Radomskiego i Prokurator przy Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak. — za wspólnem porozumieniem się nadesłaną sobie przez JW. Prokuratora Jeneralnego przy Sądzie Apellacyynym Xięstwa Warszawskiego Prozbę JPana Stanisława Feistmantla Obywatela Miasta tuteyszego, względem przywrocenia go do czci i możności prowadzenia Handlu do Sądu Appellacyynego Xięstwa Warszawskiego zaniesioną, dla zadosyć uczynienia Prawu Kodexu Handlowego w Księdze III Tytule V Artykule 171 po niey poprzedniczo według dopiero namienioney Ustawy w Izbach Sądowych każdego Trybunału, na Domu posiedzeń Kupieckich (w Gełdzie) i na Ratuszu wywieszeniu, do Gazet podaią, któreу osnowa iest następuiąca: —

" Naiaśnieyszy Sądzie Appellacyyny! — Gdy podług rozkazu JW. Zastępcy Ministra Woyny Krakowska Gwardya Narodowa czynna na dniu 22 Lipca 1812 wyruszyła w pole, niżey podpisany zaięty zapałem, opuściwszy dom, handel i gospodarstwo, poszedł z swoim Pułkiem bronić świętey każdemu Polakowi sprawy — iak to stwierdza Zaświadczenie Jego Komendanta. A. Podczas niebytności podpisanego w Krakowie, która przez wykomenderowanie Gwardyi za granicę Xięstwa dłużey trwała, niż się spodziewać można było, niektórzy Wierzyciele podczas Jego niebytności wydawszy Pozwy iak B. otrzymali zaoczne Wyroki w Przeświet. Trybunale Handlowym Departamentow Krak. i Radom. iak C. wymierzyli przeciw niemu kroki Exekucyyne, i Towary Jego za bezcen przez licytacyą sprzedane zostały na onych zaspokoienie, a co większa, Wyrokiem pomienionego Trybunału z dnia 21 Sierpnia 1812 r. w stanie upadłości ogłoszonym został, iak D. — Lubo podpisany poniosł nader wielką stratę w swoim maiątku, która iako skutek od przyczyny dokonaney Exekucyi nieoddzielny, koniecznie następować musiała, iednakże z Wierzycielami, którzy byli przekonani o naylepszem Jego postępowaniu, w obecności Delegowanego od Trybunału Kommissarza i Kuratora Massy pod d. 27 Stycznia 1813 r. ułożył się, iak Protokuł tu załączony E. oraz iuż Wierzyciele we wszystkiem zaspokoieni zostali i żadney pretensyi do podpisanego nie maią, iak dowodzi ich oswiadczenie tamże domieszczone. — Z tego wypływa ta następność, iż a) Podpisany idąc w owym czasie za uczuciem nayszlachetnieyszem, dopełniaiąc woli Dekretu N. Króla Saskiego Xięcia Warszawskiego z dnia 10 Kwietnia 18 1 r. tudzież poźnieyszych naywyższych rozporządzeń, nie może bydź winie Jego przypisane, iż wyszedł w pole, ku obronie swego kraiu — do tego b) Niespodziewał się, ażeby Gwardya Narodowa tak długo na tey wyprawie była zatrzymaną, Interessa przecież swoie tak urządził, ażeby bieg handlu swoim torem był prowadzony; tudzież on sam i Wierzyciele żadnego niedoznali uszczerbku, iakoż i Handel w swoim stopniu byłby utrzymany i Wierzyciele zostaliby zaspokoieni, gdyby zawczesne przed Sąd pociągnienie i gwałtowna Exekucya nie były przedsięwzięte; wszakże — c) Oddalenie się podpisanego było upoważnione potrzebą publiczną, i rozporządzeniem Ministeryi Woyny, zamiar w tey mierze nie był naganny, lecz chwalebny, Członek Gwardyi Narodowey w służbie czynney będący iest porownany w Prawach z żołnierzem woyska liniowego; Dekretem Królewskim z dnia 15 Lipca 1812 r. utrzymane zostało wszelkie poszukiwanie przeciw Woyskowym bądź Członkom Gwardyi Narodowey w czynney służbie będącym, podpisany więc niemogł bydź do Sądu o zapłacenie pociągniony, bez obrony sądzony, ani exekwowany, niemniey Wyrok upadłości formowany, nieprzewiduiąc podobnego wypadku, niewidział potrzeby na czas swey niebytności, ustanawiać Obroncę. — Obok tu przywiedzionych powodow zachodzi ieszcze i

ien, iż — d) podpisany niedopuścił się naymnieyszey winy, z któreyby Bankructwo pochodziło; o takowe od nikogo nie był, ani mógł bydź skarżonym; owszem — e) powrociwszy do Domu, skoro dowiedział się o tak nieprzyiemnym wypadku, zaraz z Wierzycielami, którzy znali Jego niewinność, bez trudności ułożył się i tychże zaspokoił, a tak upadłość mimo winy nastąpiona, tem samem uważa się bydź zniesioną; nakoniec — f) Swiadectwo W. Prezydenta Municypalności Miasta Krakowa F. dowodzi moralność i w wszelkim zawodzie nieskażone podpisanego postępowanie. — Tym sposobem podpisány usprawiedliwiaiąc swoią niewinność i postępowanie, zasługuie na to, ażeby skutki ogłoszonego Wyroku upadłości zostały uchylone. — Na ten koniec postępuiąc drogą Kodexem Handlowym w Księdze III Tytule V Art. 168 wskazaną, udaie się do Naiaśnieyszego Sądu Appellacyynego z tą naypokornieyszą Prożbą, ażeby po dopełnieniu formalności przepisanych, do czci i możności prowadzenia Handlu Go zwrocić, czyli rehabilitować nayłaskawiey raczył. „ — Dan w Krakowie d 2 Kwietnia 1815.

(Podp.) *Stanisław Feistmantel*. przy Rynku Nro 238.

Zgodność niniejszey Kopii z nadesłaną przez JW. Prokuratora Jeneralnego przy Sądzie Appellacyynym Xięstwa Warszawskiego prożbą JP. Stanisława Feistmantel zaświadczam. *Nielepiec*, Pisarz Tryb. Handl. Dep. Krak. i Rad.

Każdy przeto Wierzyciel, tudzież wszelka inna Osoba, któreyby na tem zależało, w przeciągu czasu w którym trwa wywieszenie, sprzeciwieństwo przeciwko takowemu przywroceniu JP. Feistmantla do czci i możności prowadzenia Handlu, zanosić mogą przez proste na piśmie do Kancellaryi podania w moc Art. 172 namienionego powyżey Prawa. — W Krakowie d. 1 Maia 1815 r.

Hoszowski, Prezes.

Litwiński. Prok. przy Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak.

Komornik Ptu i Miasta Krakowa wiadomo czyni, iż d. 16 Maia r. b. 1815 na Kleparzu przy Krakowie pod Nr. 40 o godzinie 10 z rana sprzedane będą przez publiczną licytacyą następuiące ruchomości, iako to: suknie męzkie, wóz kowany z wszystkiemi rekwizytami, siodło i rożne gospodarskie rzeczy za gotową zapłatę. Chęć kupna maiący w mieyscu i terminie oznaczonym raczą się znaydować.

W Krakowie d. 11 Maia 1815 r.

Franciszek Chwaſtkiewicz, Komornik S. P. P. i M. Krak.

W Departamencie Krakowskim w Rejonie Podgorskim znaiome wszystkim WW. Medycyny Doktorom wody wodorodno-Siarczyste rownie iak pacyentom, którzy na rozliczne słabości nietylko ulgi, ale i zupełnego doświadczyli wyzdrowienia, będą otwarte dla Publiczności dnia 10 Maia r. b.

Właściciel ma za powinność uwiadomić Szanowną Publiczność, iż mimo nayfałszywszych pogłosek w Maiu i początku Czerwca w roku zeszłym rozsianych o osłabieniu i niedostatku rzeczonych wód, Goście z początku temi fałszami zrażeni, po wywiedzeniu się o prawdziwym stanie rzeczy, ziechawszy się w Lipcu przekonali się o dobrym tych wod stanie i o ich obfitości, tak dalece, że prócz licznie zamieszkanych łazienek byli świadkami iak przy całey dla nich usłudze Właściciel pozwala chcącym się kąpać w swych własnych domach i po 20 beczek codziennie brać ze źrodła.

Zawsze troskliwy o wygodę cierpiących Gości Właściciel, w celu nie przerywania ciągu kąpieli, w czasie kiedy się kotlina wody zwykła wyczyszczać; kazał drugą obok wybrać, przez co nie tylko kilka tey samey natury zdroiow odkrył, ale w czasie czyszczenia dna iedney, zostanie druga do ciągłego używania.

Traktyerka JP. Mosznowska starać się przyrzekła o wszelką dla Gości wygodę zobowiązawszy się że się stosować będzie w cenie stołu i trunkow do ceny miast nayblizszych. Dan w Swoszowicach d. 30 Kwietnia 1815 roku.

Felix Radwański.

Wyszło Pismo pod tytułem Myśli Drugie Felixa Radwańskiego, Filozofii Doktora, &c. tyczące się Punktow ku wyprowadzeniu ludu wieyskiego ze stanu podległości przez JO. Xcia Jmć Lubeckiego Urzędom Administracyynym i innym kraiowym Władzom i Ciałom politycznym do odpowiedzi podanych na prętce zebrane.

To pismo iest do dostania w Krakowie w Xięgarnich JJPP. Maia i Frydleina.